

**АНАЛІЗ ВИДАТКІВ ДЕРЖАВНОГО
БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ ТА ЇХ ОПТИМІЗАЦІЯ**

Анотація. Стаття присвячена дослідженню структури та динаміки видатків державного бюджету України та визначенню їх оптимального розподілу в Україні на прикладі досвіду США, країн Європи та Азії та в порівнянні з оптимізованими показниками. В статті відображено головні проблеми невиконання державного бюджету України сьогодні та варіанти їх вирішення, визначено оптимальну структуру видатків. В даному дослідженні використано методи аналізу, математичного програмування та моделювання.

Ключові слова: видатки, державний бюджет, державний борг, аналіз видатків бюджету, бюджетні програми, дефіцит, структура видатків бюджету.

Вступ. Бюджетне планування в Україні, зокрема, планування видатків має обов'язковий характер. Так, основні етапи організації та здійснення бюджетного планування і прогнозування відображені в законодавстві України: Бюджетному кодексі України [1] та в Законі України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» [2]. Шляхи вирішення багатьох проблем, пов'язаних з бюджетним плануванням і прогнозуванням видатків, висвітлені у працях таких українських науковців як: Малишко В. В. [3], Козарезенко Л. В. [4], Колосова В. П. [5], Яценко Л. О. [6], Набока Т. С. [7] та ін.

Постановка задачі. Бюджетна система є однією з головних ланок державних фінансів, оскільки на сьогодні потребує ґрунтовного аналізу та вдосконалення. Держава виконує покладені на неї функції завдяки ефективному використанню фінансових ресурсів. Саме тому якісне планування витрат бюджету та контроль за їх виконанням — одна з найважливіших складових фінансової діяльності держави. Для оптимізації структури видатків Державного бюджету України важливим є дослідження всіх сфер використання коштів, контроль виконання плану бюджету та виявлення головних причин його невиконання.

Мета статті — розробити рекомендації щодо оптимізації структури видатків Зведеного бюджету України для забезпечення сталого соціально-економічного розвитку. Це визначило завдання, головними з яких є: аналіз розподілу видатків Зведеного бюджету України за функціональною та програмною класифікаціями; розробка нової моделі оптимізації розподілу бюджетних коштів; визначення напрямів фінансування, які потребують перерозподілу бюджетних коштів усередині функціонального розділу.

---

* *Тетяна Василівна Солопенко* — магістрантка фінансово-економічного факультету ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» *Tanya060194@yandex.ru*

Результати. Державний бюджет — важливий інструмент для сприяння соціально-економічному розвитку країни. За його допомогою реалізується ряд важливих економічних, соціальних та інфраструктурних проектів і програм.

Видатки бюджету є інструментом розподілу й перерозподілу державних грошових коштів та фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування, які мають задовольняти найважливіші потреби суспільства у розвитку соціально-економічної сфери, державного управління, оборони і громадського порядку, забезпечення безпеки держави тощо. Як уже зазначалось, за допомогою бюджетних видатків державні і місцеві органи влади виконують поставлені перед ними функції. Бюджетні видатки в основному призначені для забезпечення розвитку всіх сфер діяльності держави. [8]

Проведемо аналіз планових показників фінансування видатків Зведеного бюджету України та їх фактичне виконання в цілому по Україні за 2012–2016 рр. (табл. 1)

Таблиця 1

**ВИКОНАННЯ ЗВЕДЕНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ
ЗА ФУНКЦІОНАЛЬНОЮ КЛАСИФІКАЦІЮ ВИДАТКІВ ЗА ПЕРІОД 2012—2016 РР.**

	2012 рік			2013 рік			2014 рік			2015 рік			2016 рік		
	План на	Виконано	К-вик.	План на	Виконано	К-вик.	План на	Виконано	К-вик.	План на	Виконано	К-вик.	План на	Виконано	К-вик.
	Сума,	Сума,	Плану	Сума,	Сума,	Плану	Сума,	Сума,	Плану	Сума,	Сума,	Плану	Сума,	Сума,	Плану
	млн грн	млн грн		млн грн	млн грн		млн грн	млн грн		млн грн	млн грн		млн грн	млн грн	
Загальнодержавні функції	57 812	54 590	94%	65 507	61 702	94%	81 863	76 846	94%	121 846	117 642	97%	140 532	134 133	95%
Оборона	17 376	14 487	83%	16 163	14 844	92%	28 765	27 365	95%	54 584	52 016	95%	66 712	59 357	89%
Громадський порядок, безпека та судова влада	38 396	36 681	96%	41 534	39 409	95%	46 938	44 865	96%	56 165	54 963	98%	72 982	72 057	99%
Економічна діяльність	77 679	62 377	80%	67 657	50 758	75%	56 717	43 638	77%	66 566	56 257	85%	79 043	66 180	84%
Охорона навколишнього природного середовища	10 304	5 298	51%	11 138	5 594	50%	6 631	3 482	53%	7 161	5 530	77%	8 114	6 255	77%
Житлово-комунальне господарство	22 980	20 060	87%	12 584	7 705	61%	21 628	17 809	82%	18 080	15 700	87%	20 518	17 548	86%
Охорона здоров'я	60 013	58 454	97%	64 960	61 569	95%	64 117	57 150	89%	75 444	71 001	94%	78 822	75 409	96%
Духовний та фізичний розвиток	15 138	13 640	90%	15 423	13 661	89%	16 437	13 858	84%	17 861	16 228	91%	17 893	16 885	94%
Освіта	104 743	101 561	97%	111 964	105 539	94%	113 003	100 110	89%	121 136	114 193	94%	138 907	129 435	93%
Соціальний захист та соціальне забезпечення	128 684	125 307	97%	147 574	145 063	98%	152 129	138 005	91%	178 432	176 340	99%	259 767	258 331	99%
Стягнення за рішенням суду			0%	0,00	0,00	0%	0,00	0,00	0%	0,00	0,00	0%	0,00	0,00	0%
ВСЬОГО	533 124	492 455	92%	554 504	505 844	91%	588 228	523 126	89%	717 272	679 871	95%	883 289	835 590	95%

Джерело: складено авторами на основі даних Державної казначейської служби України [9]

За період 2012–2016 рр. виконання запланованих видатків Зведеного бюджету становило в середньому 92 %. Найбільшим цей показник був у 2015 та 2016 роках – 95 %, найнижчим у 2014 році – 89 %.

За видатками бюджету спостерігається тенденція до зростання у досліджуваних роках:

— загальнодержавні функції – з 54,6 млрд грн (11 %) у 2012 р. до 134,1 млрд грн (16 %) у 2016 р. при цьому вагома частка спрямовувалась на обслуговуван-

ня боргу. Коефіцієнт виконання плану залишався на рівні 94% у 2012—2014 роках та зріс до 97 % у 2016 р. в т.ч. з виконанням плану по обслуговуванню боргу — 99.8 %;

— оборону, а також громадський порядок, безпеку і судову владу – відповідно з 51,2 млрд грн (10 %) у 2012 р. до 131,4 млрд грн (16 %) у 2016 р., що зумовлено проведенням з 2014 року невідкладних заходів із забезпечення національної безпеки, антитерористичної операції, інших спеціальних заходів і забезпечення правопорядку на державному кордоні та у зв'язку із збільшенням видатків Державної судової адміністрації, зокрема, на здійснення правосуддя місцевими загальними й апеляційними загальними судами, а також Державної служби з надзвичайних ситуацій на забезпечення діяльності сил цивільного захисту. В середньому за весь період план виконувався на 94 %;

— соціальний захист та соціальне забезпечення – з 125,3 млрд грн (25 %) у 2012 відбулось зростання на 16 % (19,8 млрд грн) у 2013 р. та суттєве скорочення у 2014 р. на 7 млрд грн, що відбулось за рахунок скорочення пенсійних виплат в Автономній Республіці Крим, м. Севастополі, Донецькій та Луганській областях. В подальші роки видатки зростали і в 2016 р. становили 258,3 млрд грн (31 %) в основному за рахунок збільшення видатків на допомогу у вирішенні житлових питань та соціального захисту пенсіонерів. План виконувався в середньому на 98 %, при чому на соціальний захист пенсіонерів протягом усього періоду 100 % виконання плану.

Динаміка до зменшення використання коштів за період 2012–2016 рр. спостерігалась за такими статтями видатків:

— економічна діяльність – з 62,4 млрд грн (13 %) у 2012 р. до 56,3 млрд грн (8 %) у 2015 р. — причиною зменшення є заплановане скорочення видатків на утримання державних вугледобувних підприємств;

— охорона навколишнього середовища, освіта, охорона здоров'я – скорочення видатків за планом: по статтях охорона навколишнього середовища — за рахунок зменшення видатків на запобігання та ліквідація забруднення навколишнього природного середовища (причому виконання плану відбувалось в середньому на 60 %); освіта в основному через зменшення видатків на вищу освіту з виконанням плану на 99 %; видатки на охорону здоров'я скорочувались за рахунок зменшення виплат для лікарень та санаторно-курортних закладів (виконання плану в середньому за період на 98 %).

Для визначення та обґрунтування пріоритетних напрямків фінансування проаналізуємо структуру видатків зведеного бюджету України за функціональною класифікацією.

Видатки на соціальний захист і забезпечення населення мають найвищу питому вагу, їх частка за період 2012—2016 рр. залишалась на рівні 2–30 %. Друге місце за бюджетними витратами з часткою 11–17 % – видатки на виконання загальнодержавних функцій (54,6 – 134,1 млрд. грн); на третьому місці — видатки на освіту — 101,6–129,4 млрд гривень (21–15 %) за 2012–2016 роки відповідно (рис. 1).

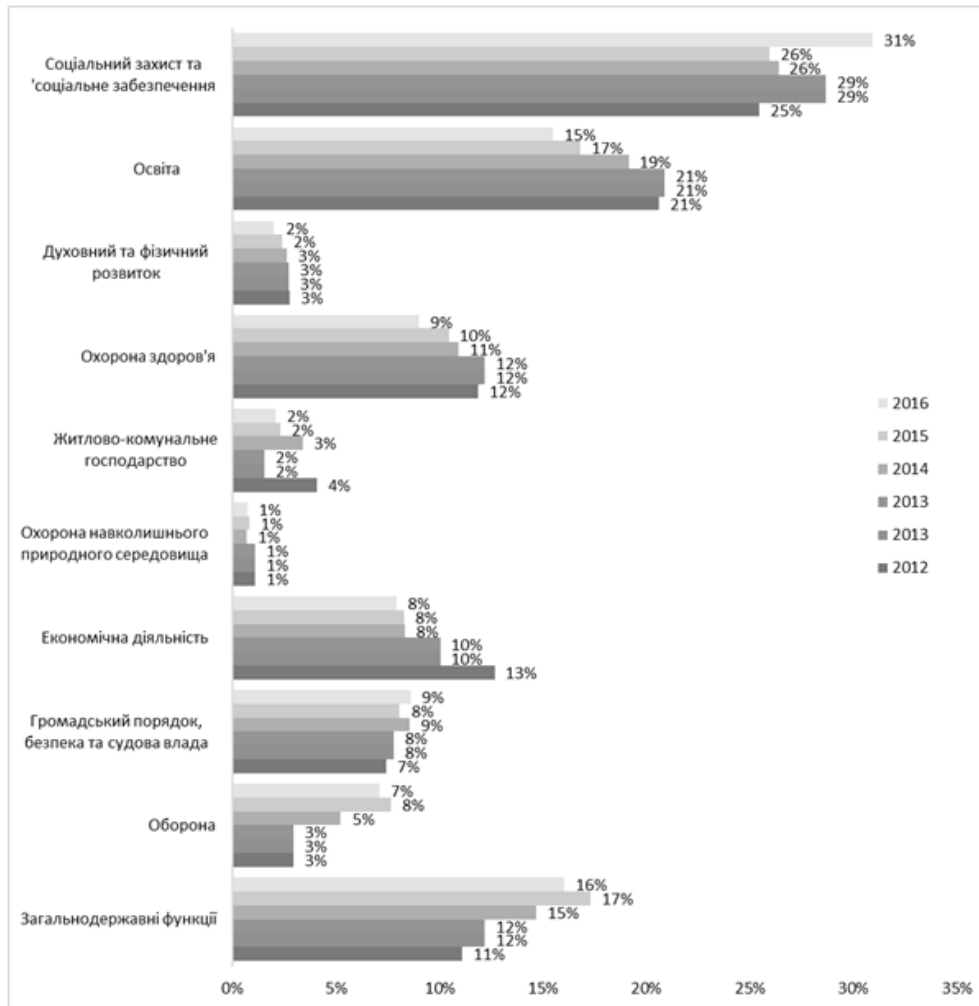

Рис. 1. Структура витратів Зведеного бюджету України за період 2012—2016 рр. за функціональною класифікацією, %

Джерело: складено автором на основі даних Державної казначейської служби України [9]

Провівши аналіз бюджетних витратів за попередні п'ять років, ми можемо стверджувати, що структура Зведеного бюджету України в останні роки дещо змінилася. Так, у 2016 році порівняно з 2012 роком значно зростає частка витратів за такими статтями як: виконання загальнодержавних функцій – з 11 % до 16 % (зміни відбулись в основному за рахунок збільшення витратів на обслуговування боргу з 5 % до 12%); потреби оборони – з 3% до 7 % (зокрема військової оборони). Разом з цим спостерігається динаміка до скорочення бюджетних витрат на економічну діяльність – з 13 % до 8 % (де витрати на паливно-енергетичний комплекс скоротились з 3,54 % у 2012 р. до 0,26 % в 2016 р.) [9]

Аналіз видатків за бюджетними програмами за період 2012–2016 рр. наведено в таблиці 2.

Таблиця 2

**ВИКОНАННЯ ЗВЕДЕНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ
ЗА ПРОГРАМНОЮ КЛАСИФІКАЦІЄЮ ВИДАТКІВ ЗА ПЕРІОД 2012–2016 РР.**

	2012 рік			2013 рік			2014 рік			2015 рік			2016 рік		
	Планирує	Виконано	Класифікація	Планирує	Виконано	Класифікація	Планирує	Виконано	Класифікація	Планирує	Виконано	Класифікація	Планирує	Виконано	Класифікація
	Сума, жхххххх	Сума, жхххххх		Сума, жхххххх	Сума, жхххххх		Сума, жхххххх	Сума, жхххххх		Сума, жхххххх	Сума, жхххххх		Сума, жхххххх	Сума, жхххххх	
Міністерства загалом	15 588,82	15 088,27	97%	14 428,09	15 827,18	109%	24 825,87	24 235,00	98%	28 881,20	28 451,45	99%	52 125,34	50 323,38	97%
Міністерства в Україні	18 511,82	14 048,10	85%	15 227,89	12 825,43	85%	27 783,82	26 508,88	95%	48 778,17	48 084,32	99%	82 082,78	58 087,24	84%
Міністерство оборони України	26 222,83	24 848,28	95%	22 222,99	23 821,43	107%	27 763,63	26 389,99	95%	49 778,27	49 084,32	99%	82 082,78	58 087,24	84%
Міністерства соціальної політики України	78 215,77	88 822,99	100%	88 763,29	88 372,89	100%	87 138,28	85 859,11	99%	105 347,23	104 821,09	99%	151 410,82	151 148,14	100%
Пенсійний фонд України	64 434,23	64 434,23	100%	82 222,37	82 222,37	100%	87 729,67	75 823,86	87%	94 822,33	94 822,33	100%	242 326,23	242 326,23	100%
Фінансові заклади	0,00	0,00	0%	0,00	0,00	0%	0,00	0,00	0%	0,00	0,00	0%	143 381,23	143 381,23	100%
Державні установи	10 858,40	10 138,82	93%	1 743,21	12 705,02	730%	15 588,47	14 248,78	92%	25 258,23	22 888,53	91%	18 132,81	15 088,82	83%
Міністерство внутрішніх справ України	28 828,48	28 228,83	98%	27 422,22	23 281,82	85%	25 528,47	24 249,26	95%	25 258,23	22 888,53	91%	26 222,99	21 888,82	84%
Міністерство фінансів України	41 218,24	38 408,48	93%	24 822,28	22 842,88	92%	1 412,74	1 225,42	87%	1 828,21	1 828,17	100%	8 828,04	8 222,27	93%
Міністерство освіти і науки України	110 410,22	107 874,81	97%	114 824,88	110 812,20	97%	148 881,47	142 882,84	96%	144 212,08	157 219,88	109%	203 277,23	200 858,23	99%
Міністерство охорони здоров'я України	228 428,23	287 874,82	126%	224 824,86	228 822,28	102%	262 922,47	262 882,84	96%	264 222,88	257 228,88	97%	283 277,23	288 822,23	102%
Служба зовнішніх зв'язків	0,00	0,00	0%	0,00	0,00	0%	0,00	0,00	0%	0,00	0,00	0%	81 310,21	81 284,19	99%
Міністерство енергетики України	5 481,08	5 185,28	95%	5 822,89	5 222,23	90%	5 882,88	5 858,24	99%	7 288,87	6 224,44	85%	7 211,88	6 858,88	94%
Усього	427 848,20	385 881,53	90%	432 828,87	482 458,87	112%	481 181,18	438 212,78	91%	588 472,48	578 811,41	98%	788 222,20	684 242,45	87%

Джерело: складено авторами на основі даних Державної казначейської служби України [9]

Найбільше коштів використано за бюджетними програмами:

- Міністерства фінансів України (загальнодержавні витрати) – з 107,1 млрд грн (27 %) у 2012 до 200,1 млрд грн (29 %) у 2016 р., з яких найвищу питому вагу займають дотації вирівнювання місцевим бюджетам з державного бюджету, обслуговування державного боргу і субвенція на виплату допомоги сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, інвалідам з дитинства та іншим незахищеним верствам населення;

- Міністерства соціальної політики – з 69,9 млрд грн (17 %) у 2012 до 151,2 млрд грн (22 %) у 2016 р., з яких видатки Пенсійному фонду на виплату пенсій, надбавок і підвищень до пенсій та покриття дефіциту коштів Пенсійного фонду для виплати пенсій – 64,5–142,6 млрд грн відповідно (16–20 %);

- Міністерства оборони – з 14,0 млрд грн (3 %) у 2012 до 58,1 млрд грн (8 %) у 2016 р, з яких видатки на забезпечення діяльності Збройних Сил, підготовку військ і проведення невідкладних заходів із забезпечення національної безпеки – 10,5–47,3 млрд грн відповідно (2,7–6,9 %);

- Міністерства внутрішніх справ – з 15,1 млрд грн (4 %) у 2012 до 50,3 млрд грн (7 %) у 2016 р.

Для порівняння світової практики спрямування фінансових ресурсів на виконання державою своїх функцій, пропонуємо розглянути рисунок 2. В еко-

номічній літературі бюджетні видатки розподіляють на традиційні та сучасні. До традиційних відносять здебільшого видатки на державне управління, охорону правопорядку та оборону, а до сучасних – освіту, охорону здоров'я, економіку тощо. Традиційні функції бюджету США становлять 26 % від усіх державних видатків, у європейських країнах – приблизно 10 %, в азіатських державах – 20 %. Видатки на сучасні функції у США складають 62 %, у європейських країнах – 60–80 %, а в азіатських державах – 20 %. Серед розвинутих країн найбільшу частку бюджетних коштів на соціальний захист та соціальне забезпечення витрачають Великобританія – 40 %, та Чехія – 43 %, а найбільші витрати в економічну галузь здійснюють Франція – 25 %, та Швеція – 30 %.

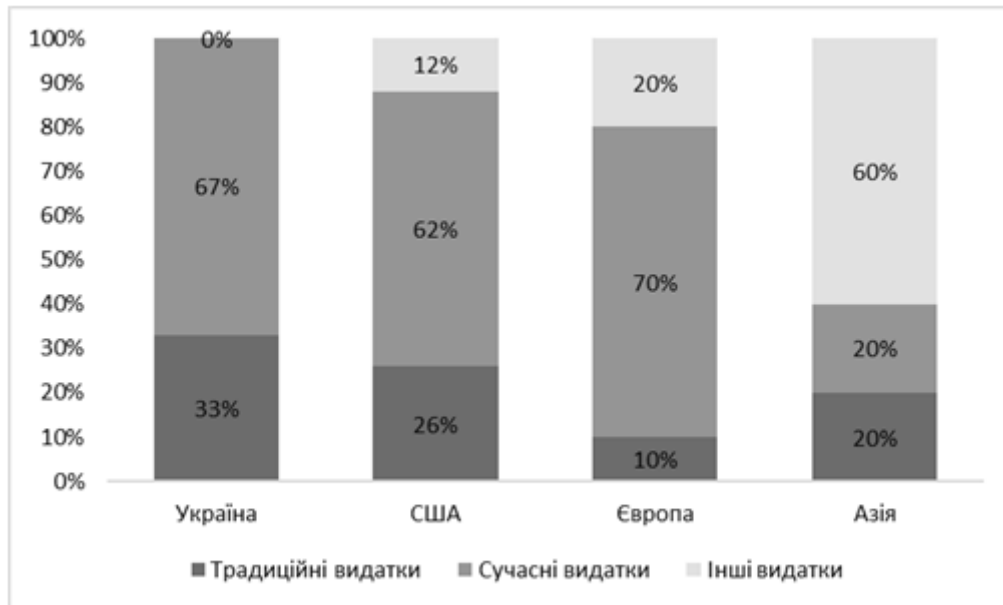

Рис. 2 Структура видатків України, США, країн Європи та Азії з основними статтями (данні в середньому за період 2000–2015 рр.)

Джерело: складено автором за [10]

Проведений порівняльний аналіз бюджетної політики досліджуваних країн дає змогу стверджувати, що сформована в нашій країні бюджетна система в цілому відповідає загальним принципам побудови, правилам формування державних видатків та їх розподілу за пріоритетними напрямками розвитку соціально-економічної системи, що використовуються в межах європейського співтовариства. Проте існує ряд негативних факторів неефективного спрямування бюджетних коштів на потреби суспільства над якими потрібно працювати.

Для того, щоб зробити висновок щодо раціональності розподілу бюджетних коштів, замало лише кількісних характеристик. Однакові величини за різних зовнішніх факторів можуть як сприяти соціально-економічному розвитку країни,

так і гальмувати його. Тому визначати оптимальний розмір бюджетних видатків потрібно як з урахуванням фінансових можливостей держави, так і стану її економіки.

З метою скорочення обсягів бюджетного фінансування за певними функціями та збільшення обсягів фінансування інших функцій за рахунок вивільнення ресурсів, що є у розпорядженні держави, науковцями було розроблено методику оптимізації видатків бюджету за функціональною класифікацією. [7]

Таким чином, у результаті розрахунків з використанням наявного рівня соціально-економічного розвитку країни представлений оптимальний розподіл видатків Зведеного бюджету України на 2015 рік на рисунку 3.

Рис. 3. Оптимальний розподіл видатків Зведеного бюджету України на 2015 р.

Джерело: складено автором за даними [7]

Порівняємо отримані дані з фактичними показниками на 2015 рік (рис. 4) і визначимо відхилення для кожного з показників.

У результаті проведеного аналізу стає очевидним, що розподіл бюджетних коштів в Україні здійснюється досить нерівномірно. Відхилення фактичних даних на 2015 р. від розрахованого оптимального розподілу видаткової частини бюджету за всіма напрямками фінансування є досить значним. Показники економічної діяльності та соціального захисту мають найбільше відхилення. Мінімальне відхилення фактичних даних від рекомендованих спостерігається у фінансуванні освіти та охорони здоров'я. [7]

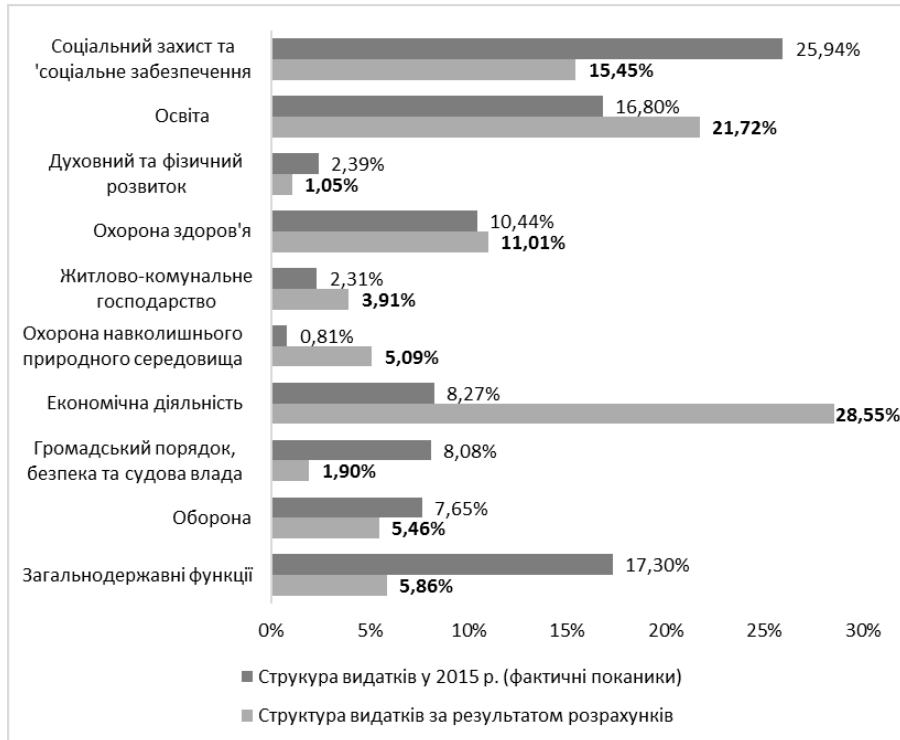

Рис. 4. Фактичний та оптимальний розподіл видатків Зведеного бюджету України на 2015 р.

Джерело: складено автором за даними [7]

Висновки. Аналіз виконання видаткової частини бюджету дозволяє стверджувати, що в період з 2012 по 2016 рр. в повному обсязі не було профінансовано жодного з функціональних напрямів, а виконання програмних видатків є непропорційним. Перш за все, у плануванні бюджету слід звертати увагу на оптимальну розподіл статей бюджету, що дозволить використовувати державні кошти більш ефективно.

Незважаючи на постійне вдосконалення організації виконання видаткової частини бюджету в Україні і досі наявні певні недоліки. Шляхами вирішення проблем організаційного характеру є створення інтегрованої інформаційно-аналітичної системи. Ефективне управління ліквідністю єдиного казначейського рахунку в Україні можна забезпечити включивши у сферу управління й кошти Пенсійного фонду та позабюджетних соціальних фондів. Потребує змін та уточнень також законодавча база. Перед усім це стосується питань щодо регулювання процесу державних закупівель та чіткого визначення в нормативно-правових документах ступенів та підпорядкованості розпорядників та одержувачів бюджетних коштів та розмежування повноважень і відповідальності за виконання бюджету між ними.

Література

1. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1602-14>.
3. Малишко В. В. Аналіз видатків державного бюджету України / В. В. Малишко // Економічний вісник університету. — 2016. — Вип. 29(1). — С. 300–303. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/escvu_2016_29_%281%29_40
4. Козарезенко Л. В. Аналіз європейського досвіду розподілу державних видатків: уроки для України / Л. В. Козарезенко // Економічний вісник університету. — 2015. — Вип. 24(1). — С. 128–136. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/escvu_2015_24%281%29_24
5. Колосова В. П. Планування видатків державного бюджету для реалізації інвестиційних програм, що кредитуються міжнародними інституціями / В. П. Колосова // Фінанси України. — 2015. — № 2. — С. 27–38. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fu_2015_2_4
6. Яценко Л. О. Прогнозування державного боргу на основі доходів та видатків державного бюджету України / Л. О. Яценко // Статистика України. — 2014. — № 2. — С. 14–19. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/su_2014_2_4
7. Набока Т. С. Управління видатками бюджету та напрямками його вдосконалення в Україні : дис. канд. ек. наук : 08.00.08 / Набока Тетяна Сергіївна – К., 2015. – 345 с.
8. Юрчишена Л. Аналіз видатків державного бюджету України / Л. Юрчишена, А. Заселян // Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Сер. : Економічні науки. — 2013. — Вип. 35(2). — С. 88–93. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpchdtu_2013_35_%282%29_17
9. Державна казначейська служба України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.treasury.gov.ua>.
10. Боярко І. Аналіз бюджетної політики ЄС та України у сфері формування та використання державних видатків / І. Боярко, Н. Дехтяр, О. Дейнека // Вісник НБУ. – 2013. – С. 17–21.

References

1. The Budget Code of Ukraine [Internet]. The official website of Verkhovna Rada of Ukraine. Available from: <<http://zakon.rada.gov.ua>>
2. About state forecasting and development of programs of economic and social development of Ukraine [Internet]. Available from: <<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1602-14>>.
3. Malishko V. V. 2016. Analiz vidatkov derzhavnogo bjudzhetu Ukraini. *Ekonomichnij visnik universitetu* 29, (1): 300–303.
4. Kozarezenko L. V. 2015. Analiz evropejs'kogo dosvidu rozpodilu derzhavnih vidatkov: uroki dlja Ukraini. *Ekonomichnij visnik universitetu* 24(1): 128–136.
5. Kolosova V.P. 2015. Planuvannja vidatkov derzhavnogo bjudzhetu dlja realizacii investicijnih program, shho kreditujut'sja mizhnarodnimi institucijami. *Finansi Ukraini*. № 2.: 27–38.
6. Jashhenko L. O. 2014. Prognozuvannja derzhavnogo borгу na osnovi dohodiv ta vidatkov derzhavnogo bjudzhetu Ukraini. *Statistika Ukraini*. № 2: 14–19.
7. Naboka T. S. 2015. Upravlinnja vidatkami bjudzhetu ta naprjamkami jogo vdoskonalennja v Ukraini. Dis. kand. ek. nauk : 08.00.08: 345
8. Jurchishena L. 2013. Analiz vidatkov derzhavnogo bjudzhetu Ukraini. *Zbirnik naukovih prac' Cherkas'kogo derzhavnogo tehnologichnogo universitetu* 35(2): 88–93.
9. State Treasury Service of Ukraine [Internet]. Available from: <http://www.treasury.gov.ua>.

10. *Bojarko I., Dehtjar N., Dejneka O.* 2013. Analiz bjudzhetnoi politiki ES ta Ukraini u sferi formuvannja ta vikoristannja derzhavnih vidatkiv. Visnik NBU: 17–21.

АНАЛИЗ РАСХОДОВ ГОСУДАРСТВЕННОГО БЮДЖЕТА УКРАИНЫ И ИХ ОПТИМИЗАЦИЯ

Солопенко Т. В., магистрантка финансово-экономического факультета ГВУЗ «Киевский национальный экономический университет имени Вадима Гетьмана»

Аннотация. Статья посвящена исследованию структуры и динамики расходов государственного бюджета Украины и определению их оптимального распределения в Украине на примере опыта США, стран Европы и Азии и по сравнению с оптимизированными показателями. В статье отражены главные проблемы неисполнения государственного бюджета Украины сегодня, определена оптимальная структура расходов. Для анализа автором использованы методы анализа, математического программирования и моделирования.

Ключевые слова: расходы, государственный бюджет, государственный долг, анализ расходов бюджета, бюджетные программы, дефицит, структура расходов бюджета.

ANALYSIS AND OPTIMIZATION OF STATE BUDGET EXPENDITURES OF UKRAINE

T. Solopenko, Graduate student of the Faculty of Finance and Economics, SHEI “Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman”

Abstract. The article deals with the characteristics of the state budget of Ukraine and its comparison with developed countries in Europe and with the optimized distribution costs. The author presents a detailed analysis the plan of state budget of Ukraine determined their structure and dynamics offered their optimal allocation in the example of Ukraine and European experience in comparison with optimized parameters scientists.

The author also determines the basic problems of the non-state budget of Ukraine today, the causes of these problems and possible solutions.

He believes that Ukraine should adopt the experience of budgeting expenditures in developed countries, including Germany, France and Switzerland and a transparent system of the state to ensure optimal operation of Pension funds and public procurement.

The author emphasizes on the importance of increasing the share of funding for the national budget funds to education, economic activity of Ukraine, immediate carry out all possible steps to eliminate this problem in Ukraine to ensure economic stability in today's conditions.

Key words: spending, state budget, public debt, analysis of budget expenditures, budget programs, the deficit, the structure of the budget.

Стаття надійшла до редакції 19.04.2017